

KÚRIA

Bfv.II.1307/2015/7.szám

A Kúria Budapesten, a 2016. március 9. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

Az emberölés büntettének kísérlete miatt S. A. és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben S. A. I.r. terhelt felülvizsgálati indítványát elbírálva a Gyulai Törvényszék mint fiataalkorúak bírósága 13.Fk.213/2012/77. számú és a Szegedi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Fkf.I.107/2013/32. számú ítéletét S. A. I.r. terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Gyulai Törvényszék mint fiataalkorúak bírósága a 2012. december 10. napján megtartott tárgyaláson kihirdetett 13.Fk.213/2012/77. számú ítéletével öt terhelt ügyét bírálta el. Közülük a felülvizsgálati indítvánnyal érintett S. A. I.r. terheltet bűnösnek mondta ki csoportosan, bűnsegédként elkövetett emberölés büntettének kísérletében [1978. évi IV. tv. – a továbbiakban: korábbi Btk.) 166.§ (1) bek., (2) bek. a) és b) pont] amiért a terheltet 10 év börtönbüntetésre és 10 év közügyektől eltiltásra ítélte.

A S. A. I.r. terhelt tekintetében az ügyész által a terhére,

bűnsegédi helyett felbujtói minősége megállapítása érdekében, de a Szegedi Fellebbviteli Főügyészség által módosított tartalommal a terhelt javára felbujtóként, csoportosan rablás büntettekénti és felbujtóként elkövetett életveszélyt okozó testi sértés büntettekénti kísérletekénti minősítésért és a kiszabott büntetés enyhítéséért fenntartott, a terhelt és védője által eltérő tényállás, eltérő minősítés és részben felmentés, részben enyhítés érdekében bejelentett fellebbezések alapján másodfokon eljáró Szegedi Ítéltábla a 2013. június 7. napján megtartott nyilvános ülésen meghozott Fkf.I.107/2013/32. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet a terhelt tekintetében annyiban megváltoztatta, hogy cselekményét felbujtóként elkövetett emberölés büntettekénti kísérletének (korábbi Btk.166.§ (1) bek., (2) bek. b) pont) minősítette, egyebekben a terhelt tekintetében az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

Az ügyben másodfokon jogerősen elbírálásra került V. L. II.r., M. Zs. III.r., fk. Gy. G. IV.r. és fk. Sz. Cs. V.r. terheltek ügye is. V. L. II.r., M. Zs. III.r. és fk. Gy. G. IV.r. terhelteket a bíróság társtettesként elkövetett emberölés büntettének kísérlete (korábbi Btk.166.§ (1) bek., (2) bek. b) pont) miatt marasztalta el. A Kúria korábban bejelentett felülvizsgálati indítványok alapján eljárva a 2014. június 24. napján megtartott tanácsülésen meghozott Bfv.I.444/2014/6. számú végzésével a V. L. II.r. terhelt és védője által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elutasította, míg M. Zs. III.r. terhelt tekintetében az első- és másodfokú ítéletet hatályában fenntartotta. A M. Zs. III.r. terhelt érdekében benyújtott felülvizsgálati indítvány egyebek mellett a terhelt cselekménye minősítését is sérelmezte. A Kúria korábbi határozatában a M. Zs. III.r. terhelt tekintetében e körben bejelentett felülvizsgálati indítványt alaptalannak találta, és a másodfokon eljáró bíróság jogi indokaival egyetértve kifejtette, hogy a II. és III.r. terheltek cselekményének élet elleni bűncselekménykénti minősítése az anyagi jogi szabályoknak mindenben megfelelő, rablás büntetteként történő, ekként enyhébb anyagi jogi minősítése szóba sem jöhet.

A Gyulai Törvényszék elsőfokú és a Szegedi Ítéltábla másodfokú ítélete ellen S. A. I.r. terhelt terjesztett elő felülvizsgálati indítványt. Indítványában a terhelt a jogerős határozattal szemben több kifogást is megfogalmazott. Sérelmezte, hogy az ügy nyomozati szakában több eljárási hiba is történt, a bírósági eljárásban a bizonyítás hiányos volt, az ügyben született ítélet megalapozatlan, cselekményének minősítése téves, mivel az emberölés vonatkozásában az előre kiterveltség megállapítására nem lett volna alap, cselekményének helyes minősítése - miként az a másodfokon eljáró ügyész indítványában is szerepelt - rablás büntettének kísérlete és életveszélyt okozó testi sértés büntettének kísérlete lehetett volna. Ehhez képest a kiszabott büntetés is eltúlzottan súlyos. Kifogásolta édesapja, S. A. tanúvallomásának elfogadását, mivel őt

közvetlen hozzátartozóként vele szemben mentesség illette meg, amivel élni is kívánt. Összességében a terhelt cselekménye minősítésének megváltoztatása mellett kiszabott büntetése enyhítését kérte.

A Legfőbb Ügyészség Fk.BF.1497/2015. számú átiratában S. A. I.r. terhelt felülvizsgálati indítványát részben a törvényben kizártnak, részben alaptalannak jelölte meg és a támadott határozat I.r. terhelt tekintetében történő hatályában fenntartását indítványozta. Az átiratban kifejtettek szerint az ügyben felülvizsgálati okok körébe eső eljárási szabálysértés nem történt, a terheltnek a jogerős határozat tényállásában foglaltakat vitató érvei és a bizonyítékok mikénti értékelésével kapcsolatos kifogásai a felülvizsgálati eljárásban érdemben nem vizsgálhatók, cselekménye minősítésével kapcsolatos kifogásai pedig alaptalanok, mivel a jogerős határozat szerinti minősítés a büntető anyagi jog szabályaival maradéktalanul összhangban álló. Anyagi jogi szabálysértés hiányában a kiszabott büntetés mértéke eredménnyel nem támadható.

S. A. I.r. terhelt felülvizsgálati eljárásra kirendelt védője a terhelt cselekményei minősítését támadó kifogásaihoz csatlakozott.

A Kúria S. A. I.r. terhelt felülvizsgálati indítványát a Be.421.§ (1) bekezdése szerint tanácsulésen bírálta el, mégpedig a Be.423.§ (4) és (5) bekezdésében foglaltaknak megfelelően a terhelt által megjelölt okokból, és ezen túlmenően a hivatalból vizsgálandó, a Be.416.§ (1) bekezdés c) pontjában meghatározott eljárási szabálysértések szempontjából. Ez utóbbi körbe eső eljárási szabálysértést nem észlelt, a terhelt felülvizsgálati indítványában foglaltakat pedig - maradéktalanul egyetértve a Legfőbb Ügyészség átiratában kifejtettekkel - részben a törvényben kizártnak, részben pedig alaptalannak találta.

A terhelt felülvizsgálati indítványában foglaltakra figyelemmel előljáróban indokolt a felülvizsgálatra vonatkozó törvényi szabályozás rövid áttekintése.

A büntetőeljárási törvényben a felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, mely - szemben pl. a fellebbezéssel, mely bármely okra alapítható - érdemben kizárólag a törvényben meghatározott okokból megengedett. A Kúriának ekként elsődlegesen abban a kérdésben kell állást foglalnia, hogy a felülvizsgálati indítványban foglaltak érdemben vizsgálhatók-e.

A felülvizsgálat okai az eljárási törvényben tételesen megjelöltek, azokat a Be. 416. § (1) bekezdése sorolja fel. A felülvizsgálati okok itteni köre teljes, az egyéb okkal nem bővíthető.

A Be. 423. § (1) bekezdésében írtak értelmében a felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó, a felülvizsgálati indítványban a jogerős határozatban megállapított tényállás nem támadható.

A Be. 419. § (1) bekezdése értelmében irányadó Be. 388. § (2) bekezdése a felülvizsgálati eljárásban a bizonyítás lehetőségét kizárja.

E szabályokból következően a felülvizsgálati eljárásban csakis jogkérdések vizsgálhatók, melyek tényalapját kizárólag a jogerős határozat tényállásában megállapítottak képezhetik. Az ítéletben rögzített tényállás, az annak megállapításához vezető út, a bizonyítás teljessége, a bizonyítékok mikénti értékelése és elfogadása e jogorvoslati eljárásban vitássá nem tehető.

A törvényi szabályozás áttekintése alapján megállapítható, hogy S. A. I.r. terhelt felülvizsgálati hivatkozásai közül több érdemben nem vizsgálható, mivel nem a törvényben meghatározott felülvizsgálat okra hivatkozik, illetve a törvény által kifejezetten tilalmazott körbe esik. Emellett a terhelt kifogást téves feltételezés alapján is megfogalmazott.

Ez utóbbi körbe eső, a terhelt kifejezett tévedésén alapuló az emberölési cselekmény kapcsán az előre kiterveltség minősítő körülményének vitatása, tekintettel arra, hogy másodfokú ítéletében a Szegedi Ítéltábla e minősítő körülményt az I.r. terhelt tekintetében sem látta megállapíthatónak, és az elsőfokú ítéleti minősítést e körben megváltoztatta.

Nem vizsgálhatók érdemben a terheltnek a nyomozati szak eljárási hibáit állító kifogásai, mivel azok nem a felülvizsgálati okok körébe esőek. A felülvizsgálat tárgya a bíróság eljárása, a nyomozás eljárási rendszerűsége ellenőrzésére az alapügy bírósága hivatott. Ugyancsak nem felülvizsgálati okra hivatkozó a terheltnek az édesapja tanúkénti meghallgatásával kapcsolatos kifogása sem, emellett megállapítható, hogy a terhelt e körben is tévesen hivatkozott, amikor édesapja vallomás megtagadási szándékára hivatkozott, hiszen S. A. (korábbi álláspontját megváltoztatva) a 2012. december 10-i tárgyaláson mentességi jogára történt kioktatását követően tanúvallomást tett, melynek bizonyítékként figyelembe vétele az eljárási szabályoknak megfelelő.

A Be.423.§ (1) bekezdése egyértelműen megfogalmazza a jogerős határozatban rögzített tényállás irányadó voltát és támadhatatlanságát, ebből fakadóan törvényben kizártak a terheltnek azok a hivatkozásai, melyek a jogerős határozatban rögzített tényeket vonják kétségbe. Vonatkozik mindez a terheltek előzetes megállapodására és az események történetiségére egyaránt. Ugyancsak

nem vehetők figyelembe a bizonyítás hiányosságára utaló érvek, az ítélet megalapozatlanságának állítása sem.

Érdemi felülvizsgálati okra utaló viszont a terheltek az a hivatkozása, mely szerint cselekményének helyes minősítése csoportosan elkövetett rablás büntettének kísérlete és életveszélyt okozó testi sértés büntettének kísérlete, amelyek mellett enyhébb büntetés kiszabása lett volna indokolt. A Be.416.§ (1) bekezdés b) pontja értelmében ugyanis felülvizsgálati ok, ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése a büntetőjog más szabályának megsértése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki.

A terheltek a cselekménye minősítése megváltoztatására irányuló indítványát a Kúriának a korábban kifejtettek értelmében a terheltek egyes ítéleti ténymegállapításokat vitató érvei figyelmen kívül hagyásával, teljes mértékben a jogerős határozatban rögzített tényeket alapul véve kellett elbírálnia.

S. A. I.r. terheltek a cselekménye minősítésének megváltoztatását célzó érvei körében jogi érveket nem hozott fel, tartalmilag a Szegedi Ítéltábla mint másodfokú bíróság előtt a Gyulai Törvényszék elsőfokú ítélete ellen bejelentett ügyészi fellebbezést módosított tartalommal fenntartó Szegedi Fellebbviteli Főügyészség álláspontjával azonosult. A Kúriának ebből következően a Szegedi Fellebbviteli Főügyészség BF.55/2013/1/II. számú átiratában kifejtettek helyessége felől kellett állást foglalnia.

A Szegedi Fellebbviteli Főügyészség érvelése értelemszerűen ismert volt már az ügyben másodfokon eljáró Szegedi Ítéltábla előtt is, mely az ügyészség jogi álláspontjával nem értett egyet és annak helytelen voltát részletes jogi érveléssel kimutatta. Rögzítette, hogy a terheltek cselekménye nem testi épség, hanem élet ellen irányuló volt, és ez - a módosított ügyészi állásponttal szemben - az elsőfokú bíróság minősítésének helyességét megalapozza.

A Szegedi Ítéltábla által e körben kifejtettek maradéktalanul helytállóak. (Azzal egyetértését a Kúria már a V. L. II.r. és M. Zs. III.r. terhelteket érintő felülvizsgálati indítványok elbírálása során, a Bfv.I.444/2014/6. számú végzésében is kifejezte.)

A Kúria rámutat arra, hogy sem a cselekmények jogerős elbírálásakor hatályos 15. számú irányelv, sem pedig a jelenleg hatályos 3/2013. BJE számú jogegységi határozat helyes értelme nem követeli meg az általa megjelölt alanyi és tárgyi tényezők összességének azonos irányát, hanem felsorolja azokat a figyelembe veendő szempontokat, amelyeknek a kérdés megítélésénél relevanciája lehet.

A konkrét esetben a Szegedi Fellebbviteli Főügyészség által a

tárgyi oldali tényezők értékelése kapcsán kifejtettek nem kérdőjelezik meg azt a jogerős ítéleti megállapítássort, mely szerint S. A. I.r. előbb a IV. és V.r. terhelttől, majd a II. és III.r. terhelttől is apja megölését kérte. Beleegyezésük után a terheltek 22 és 23 óra közötti időben a sértetti házhoz azért indultak, hogy a sértettet megöljék. Útközben az I.r. terhelt kinyilvánította, hogy apja megölése esetén a házat ő fogja örökölni.

A tényállás ezt követő része olyan adatot nem tartalmaz, mely szerint a terheltek szándékukat megváltoztatták volna. II., III. és IV.r. terheltek részéről megkezdődött a sértett bántalmazása, mely elől a sértett a házába bemenekült és bezárkózott, majd a rendőrséget hívta, a terheltek ezért hagyták el a helyszínt.

Ilyen körülmények között maradéktalanul helytálló a Szegedi Ítéltábla érvelése, mely szerint az adott esetben nem a külvilágban megjelenő alanyi- és tárgyi tényezők együtteséből kell a megfelelő következtetést levonni, hiszen tudattartalmukra - az ölési szándékukra - megállapodásukból, majd a megállapodásnak megfelelő eredmény előidézésére szándékolt tevékenység megkezdéséből és annak külső körülmények hatására történt megszakadásából önállóan egyértelmű következtetést lehet vonni.

Minderre tekintettel a Kúria az I.r. terhelt cselekménye minősítése megváltoztatására irányuló indítványának nem adott helyt, ebből következően pedig - egyéb anyagi jogi szabálysértés megállapítása hiányában is - a kiszabott büntetés mértéke nem volt vizsgálható.

A kifejtettek értelmében a Kúria S. A. I.r. terhelt felülvizsgálati indítványában foglaltaknak nem adott helyt és a támadott határozatot a Be.426.§-a értelmében a terhelt tekintetében hatályában fenntartotta.

A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 3.§-ának (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a 416. §-a (4) bekezdésének a b) pontja zárja ki.

A Be. 418.§-ának (3) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a 416. § (1) bekezdésének e) vagy g) pontján alapul. A Be. 421.§-ának (3) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által ismételtan előterjesztett, illetőleg a korábbival, azonos tartalommal ismételtan

*előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat
hozatalát a Kúria mellőzheti.*

Budapest, 2016. március 9.

*Dr. Katona Sándor s.k. a tanács elnöke, dr. Kiss Sándor s.k. előadó
bíró, dr. Tuba István s.k. bíró*

A kiadmány hitelével:

*tisztviselő
Bné*